

Mars - Munkebakken

I 2011 er det 100 år siden Norske Arkitekters Landsforbund ble stiftet. I Bæringen markeres jubileet med å presentere arkitektur i Bærum fra slutten av 1800-tallet og frem til i dag.

Det nye Norge

Etter frigjøringen fra Sverige i 1905 var mange arkitekter opptatt av å utvikle en selvstendig norsk arkitektur som hadde røtter i landets tradisjonelle byggekunst. Boligbebyggelsen fra tiden omkring 1 verdenskrig kjennetegnes ved enkle bygningsvolum med bratte, høye saltak, brede hjørnekasser, kraftige detaljer og markert utforming av inngangsparti. Smårutete vinduer er ofte kombinert med større vindusflater. Noen av de samme trekkene gjenkjennes i større bygg og anlegg som ofte har historiske stiler som inspirasjonskilde. Trekk fra de norske renessanseanleggene Austråt og Rosendal gjenkjennes i flere større, herskapelige villaer.

"Munkebakken" 1916-18

Oppgangstider på begynnelsen av 1900- tallet la grunnlag for et velstående borgerskap. Munkebakken (også kalt store G) er en av få intakte, eiendommer fra denne tiden. Den herskapelige villaen med portnerboliger og sidebygninger er omgitt av et stort park- og hageanlegg som strekker seg ned mot fjorden. Anlegget regnes som et av arkitekt Arnstein Arnebergs hovedverk og fremstår som et helstøpt anlegg typisk for jobbetiden. Også stor deler av interiørene er godt bevart.

Foto: Birger Lindstad©Riksantikvaren

Bergensere Rasmus Meyer kjøpte eiendommen på Fornebu for å oppføre en bolig med galleri for seg og sin store private kunstsamling. Arkitekt Arnstein Arneberg tegnet utkast til Meyer men Meyer døde i 1916 og billedsamlingen forble i Bergen (kunstmuseet Rasmus Meyers samlinger). Meyers datter Gerda Nyquist overtok eiendommen og Arneberg fikk oppdraget med å tilpasse utkastet til de nye eiernes behov.

Arkitekt Arnstein Rynning Arneberg (1882-1961)

Arnstein Arneberg vokste opp ved Lysaker Mølle og ble tidlig godt kjent med kunstmiljøet "Lysaker-kretsen". Innflytelsen fra kunstnere som Gerhard Munthe og Erik Werenskiold er tydelig i hans tidlige arbeider. Arkitektgenerasjonen før Arneberg hadde sine forbilder i tysk arkitektur. Som del av sin utdanning var Arneberg på studiereiser i norske daler og fikk god kunnskap om lokale byggeskikker og samspill mellom bygg og landskap.

Arneberg fikk mange store byggeoppdrag, både offentlig og private. Hans varemerke ble de store villaer, ofte oppført i tre men også i teglstein. Sammen med Arkitekt Magnus Poulsson tegnet han Oslo rådhus. Interessen for fortidsminnevern førte til store restaureringsoppdrag som Akershus Slott. Felles for alle Arnebergs arbeider er det tette samspill mellom arkitektur, materialbruk og utsmykning.

Arnstein Arneberg regnes som en av landets mest betydningsfulle arkitekter i først halvdel av 1900-tallet. Han bidro i sterk grad til å sette sitt personlige preg på denne perioden og mottok en rekke utmerkelser og ble innvilget statens kunstnerlønn (1954).

I Fornebu området finnes flere Arnebergvillaer som Karistua (1910) i Fjellveien og Villa Hareløkken (1911) som i dag er brukt som representasjonslokaler for Telenor.

Foto: Birger Lindstad©Riksantikvaren

Gro Magnesen